

De bovenschoolse cultuurcoördinator

De gevarieerde rol van een cultuurcoördinator voor meerdere scholen

Het is soms flink pionieren, vertellen Hedwig de Bruijn en Elbrich Buruma, twee bovenschoolse cultuurcoördinatoren, elk met een andere achtergrond en werkpraktijk. 'Een workshop uit het kunstmenu bezoeken is het mooiste moment in mijn werk. Vooral als ik zie hoe leerlingen zich openstellen, de tijd vergeten, opgaan in de activiteit en mij er, terwijl ze me niet kennen, spontaan over gaan vertellen!'

Zes jaar geleden was er bij de gemeente Oldenzaal een vacature voor een bovenschoolse cultuurcoördinator, met de opdracht het kunstmenu voor de elf scholen te coördineren. Hedwig, voorheen bedrijfsarts, deed in die tijd vrijwilligerswerk bij een culturele instelling. Via een training productontwikkeling cultuureducatie kreeg ze meer kijk op hoe cultuureducatie georganiseerd was in de regio Oldenzaal. Meerdere medecursisten wezen Hedwig op de vacature. Ze besloot te solliciteren en werd aangenomen! 'Misschien juist vanwege mijn frisse blik, want ik had helemaal geen onderwijsachtergrond'.

De eerste stappen

Het was geen gemakkelijke weg. Hedwig moest haar baan zelf mede creëren en startte met acht uur per week. Intussen werd er ook een cultuurbeleidsplan geschreven, geïnitieerd door de gemeente in samenwerking met de schooldirecties. Hedwig concludeerde dat als ze de ambities in het beleidsplan wilde waarmaken, ze daar minstens zestien uur voor nodig had, en dat kreeg ze voor elkaar. Hierdoor kon ze zich met advies van Rijnbrink ook

bezighouden met CmK-trajecten rond visieontwikkeling en de implementatie van leerlijnen. Ook werd er een stichting opgericht waarvan Hedwig directeur werd: Cultuur Educatie Platform Primair Onderwijs Oldenzaal (CEPPO). Dit gaf haar de ruimte om vanuit een onafhankelijke positie vraaggericht te werken.

Voormalig schoolleider Elbrich Buruma kwam via een andere weg terecht in de rol van bovenschoolse cultuurcoördinator. Sinds begin 2020 is zij aangesteld om binnen Stichting Arlanta in Dokkum en omstreken een uitdagend aanbod op het gebied van kunst en cultuur op de scholen van de grond te krijgen, in samenwerking met Centrum voor muziek Opus 3 en KEK (CmK in Friesland). Onderdeel van dat traject is dat zij een bovenschoolse visie en een bovenschoolse netwerk ontwikkelt. 'Ik wilde graag

TIPS & TRICKS

Ook al is de functie van bovenschoolse cultuurcoördinator niet eenduidig, toch zijn er een paar algemene tips en tricks.

- Verbinding is het toverwoord. De bovenschoolse cultuurcoördinator heeft het overzicht, dus zet die helicopterview in!
- Elk kritisch geluid vanuit een school of educatieve partner is een

weer eens iets anders, een nieuwe functie waarin ik mijn creativiteit en visie kwijt kon. Eigenlijk ben ik vooral een cultuurinitiator. Binnen de stichting zijn we bezig met een heel groot project rondom talentontwikkeling. Daarin spelen kunst en cultuur een belangrijke rol. De koppeling met mijn ambitie was snel gemaakt!

Kartrekker van het icc-netwerk

Zowel Hedwig als Elbrich zijn kartrekkers van een bovenschools icc-netwerk. Cultuurcoördinatoren in Oldenzaal delen in het netwerk ervaringen en kennis, en presenteren nieuwe ontwikkelingen. Hedwig: 'Ik ontdekte al snel dat veel cultuurcoördinatoren vonden dat ze te weinig uren hadden voor hun taak. Dat leidde tot gemopper. Een van de eerste dingen die ik toen heb gedaan, is samen met hen een voorstel voor een ureninvestering maken voor de schooldirecties. Dat werd aangenomen!' Hiermee bewees Hedwig meteen hoezeer haar rol van betekenis is: door te signaleren en vragen en oplossingen te bundelen, kregen de cultuurcoördinatoren de uren die ze verdienden en werd het netwerk sterker.

Bij Stichting Arlanta doen de scholen sinds dit jaar mee aan een netwerk dat wordt gefaciliteerd door het schoolbestuur. Elbrich: 'We bouwen in het netwerk aan een cultuurvisie op elke school, zodat er doelgerichter gewerkt wordt. We willen cultuuronderwijs uit het vrijdagmiddag-knutseluurtje halen. Cultuuronderwijs moet 'gezellig en leuk' overstijgen'. Op dit moment werkt Elbrich aan een cultuurmenu op maat vanuit die visie. 'We zien veel kansen om cultuuronderwijs naar onze hand te zetten, van onderaf, en daar is interactie met het netwerk voor nodig. We willen kunst- en cultuuronderwijs op een natuurlijke manier aanpakken, vanuit verwondering. Je pakt ook pas een boek als je je kunt verwonderen over een verhaal'.

Spanningsveld

Zowel Hedwig als Elbrich zien het als hun taak om de scholen mee te nemen in de ontwikkelingen en mogelijkheden die zich voordoen. Het is soms lastig inschatten wat de cultuurcoördinator op de school daarin aankan. Hoe geef je informatie behapbaar door? Hedwig: 'Iedereen moet wel aangehaakt blijven, want daar is mijn positie als bovenschools cultuurcoördinator van afhankelijk. Als ik te snel ga loop ik de kans de scholen te verliezen'. Elbrich wil graag de ambitie van de leerkrachten aanwakkeren en inspelen op hun visie op leren. Samen met haar bovenschools directeur bepaalt ze de strategie, toetst ze de ideeën aan het hogere plan, maar kijkt ze ook of dit alles past binnen de ritmiek van de scholen. 'Steeds weer wil ik de *why* aanwakkeren: waarom kiezen we voor deze benadering? En hoe verhoudt de praktijk op jouw school zich daartoe? Maar niet alle scholen nemen even grote stappen en dat is ook goed.'

Zijn er dilemma's, dan kunnen Hedwig en Elbrich altijd terugvallen op de bestuurder(s) en de adviseurs van de provinciale steuninstellingen. Elbrich sluit ook met regelmaat aan bij de expertgroep onderwijs en kwaliteit van het schoolbestuur waar directeuren actief in zijn. Hedwig is aangesloten bij een netwerk van bovenschools cultuurcoördinatoren in de buurt waarin ze haar eigen ervaring kan delen en ideeën opdoet. 'Soms ben je best veel alleen aan het werk, maar je moet ook je eigen visie en strategie kunnen aanscherpen. Zoek je critical friends!'

kans voor een gesprek over visie, en dus een cadeautje.

- Communicatie is heel belangrijk, en houd daarbij goed de 'ritmiek' van de scholen in de gaten.
- Zorg voor voldoende ondersteuning voor jezelf als bovenschools cultuurcoördinator en zorg dat je opdracht helder is en blijft. Klop aan bij je opdrachtgever als je vastloopt en zoek een sparringpartner. Dat kan een adviseur of collega-coördinator zijn.

